

# Jak zdobyć władzę w mieście?

## Krótki kurs

20 września 2016

„Żyjemy w niezwykłych czasach, które wymagają odważnych i kreatywnych rozwiązań. Jeśli jesteśmy w stanie wyobrazić sobie inne miasto, to będziemy mieć siłę, by je zmieniać” – Ada Colau.

Jak odwojować miasto. Podręcznik budowy miejskiej platformy obywateli.

### WPROWADZENIE

Od samego początku uczestnicy ruchu Barcelona En Comú wiedzieli, że demokratyczna rebelia w Barcelonie nie będzie tylko zjawiskiem lokalnym. Chcemy, aby Barcelona dała początek obywatelskim rewolucjom w całej Katalonii, Hiszpanii, Europie Południowej i dalej.

Zdajemy sobie sprawę, że w innych miastach powstaje wiele podobnych inicjatyw, które stawiają sobie za cel oddolne rozbicie zastanego układu politycznego i gospodarczego. Każde miasto będzie musiało odnaleźć własną drogę – czy to poprzez uczestnictwo w wyborach czy w inny sposób. Tym niemniej, po zwycięstwie wyborczym w Barcelonie chcemy podzielić się naszą filozofią i opisać strukturę, która wiodła ruch Barcelona En Comú od założenia do sukcesu wyborczego. Temu właśnie służyć ma niniejszy podręcznik. Mamy nadzieję, że okaże się przydatny w konstruowaniu platform obywateli na całym świecie i poprowadzi je do zwycięstw w wyborach samorządowych.

### PO CO PLATFORMA MIEJSKA?

Barcelona En Comú nie powstała z niczego. W latach poprzedzających powstanie ruchu, w warunkach kryzysu gospodarczego i politycznego, kiedy tradycyjne instytucje

polityczne nie były w stanie odpowiedzieć na potrzeby ludzi, wielorakie ruchy obywatelskie organizowały się w mieście i demonstrowały siłę zjednoczonych obywateli, proponując i wdrażając różnorakie rozwiązania.

Przejęliśmy sieci społecznościowe, przejęliśmy ulice i przejęliśmy place. Spostrzegliśmy jednak, że zmiany są blokowane z góry przez skostniałe instytucje. Nie mogliśmy się na to zgodzić. Zdecydowaliśmy zatem, że nastał czas, by odzyskać te instytucje i zaprząć je do służby na rzecz wspólnego dobra. Zdecydowaliśmy się odwojować miasto.

„Odwojowanie miasta” rozumiemy dużo szerzej niż tylko wygranie wyborów. Oznacza to zbudowanie nowego, przejrzystego i partycypacyjnego modelu samorządu, pozostającego pod kontrolą obywatelską. Oznacza też wprowadzenie sprawiedliwych, redystrybucyjnych i zrównoważonych programów w odpowiedzi na kryzys gospodarczy i polityczny.

Nasza strategia zakładała, że zaczniemy od dołu, od tego, co znamy najlepiej: od naszych ulic, naszych podwórek. Bliskość samorządu miejskiego i obywateli daje niepowtarzalną okazję przeniesienia zmiany z ulicy do instytucji. Miasta od zawsze były miejscem spotkań, wymiany idei, innowacji i – w razie potrzeby – rewolucji. Miasto jest miejscem, gdzie narodziła się demokracja, i będzie też miejscem, gdzie demokracja się odrodzi. Więcej informacji o ruchach miejskich w Hiszpanii znajduje się tu.

Jak zbudować zwycięską platformę obywateli?

## **FAZA I: PRZED PUBLICZNYM STARTEM**

Decyzja o odwojowaniu miasta i prezentacja inicjatywy obywatelom.

Pierwszy krok – to zebranie grupy kobiet i mężczyzn, którzy pragną stworzyć obywatelską platformę, aby wygrać wybory lokalne. Każda taka platforma powinna wyrastać ze społecznych

realiów miasta, być prowadzona przez obywateli, opierać się na jak najszerszym poparciu i nie być przybudówką jakiejkolwiek partii politycznej. Niezwykle ważne jest, by od samego początku we wszystkich aspektach działalności panowała równowaga płci. Rewolucja, która nie jest feministyczna, nie zasługuje na swe miano.

W danym mieście powinna działać tylko jednak platforma obywateli. Jeśli zgłosi się więcej społecznych kandydatów, każdy powinien dokładać wszelkich starań, by połączyć siły wokół konkretnych celów i punktów programowych; by współpracować, a nie konkurować w wyborach samorządowych.

W Barcelonie taka grupa wyznaczyła kilkoro rzeczników i rzeczniczek (z których część zamierzała kandydować), aby ci przez pierwsze miesiące reprezentowali Platformę wobec obywateli i mediów. Ci rzecznicy i rzeczniczki prezentowali projekt na otwartych, publicznych wydarzeniach, zapraszając obywateli i myślące podobnie siły polityczne, by się przyłączyli i współtworzyli Platformę. Prezentacje były okazją do publikacji Manifestu, który diagnozował ekonomiczny, polityczny i społeczny kontekst miasta, oraz Zasad i Zobowiązań, podsumowujących najważniejsze cele Platformy.

## **FAZA II: OD STARTU DO KAMPANII WYBORCZEJ**

Uzyskanie poparcia ludzi.

Kolejnym krokiem było zebranie pewnej liczby podpisów poparcia (w Barcelonie, w której żyje około 1,6 mln ludzi, naszym celem było zebranie 30'000 podpisów między czerwcem a sierpniem 2014 r.) oraz prezentacja projektu na spotkaniach sąsiedzkich w różnych dzielnicach miasta. Celem zgromadzeń było zarówno wypowiedzenie się, jak i zebranie informacji o problemach i pomysłach mieszkańców. Kluczowe jest, by zaczynać w ten sposób – udowadniając od samego początku, że inne sposoby robienia polityki (słuchanie, partycypacja, współpraca) są możliwe.

## **UZGADNIANIE KODEKSU ETYCZNEGO**

Platforma obywateli nie ma na celu jedynie proponowania nowych rozwiązań politycznych. Jej celem jest także zmiana zasad gry i wykreowanie nowych sposobów prowadzenia polityki. Kluczowym sposobem, by to osiągnąć, jest publiczne i przejrzyste naszkicowanie, skonsultowanie i zatwierdzenie kodeksu etycznego. Kodeks etyczny jest dokumentem, który definiuje praktykę działania osób, które zostaną wybrane lub nominowane na stanowiska publiczne tak, aby zapewnić odpowiedzialne sprawowanie władzy, pozostające w kontakcie z realiami życia. Wyznacza także ograniczenia pensji i wydatków tak, aby każdy mógł zaangażować się w politykę, ale jednocześnie, aby skończyć z przywilejami, jakie odkleiły reprezentację polityczną od zwykłych obywateli. Kodeks etyczny powinien zawierać efektywne mechanizmy finansowej przejrzystości i odpowiedzialności, a także sposoby włączania obywateli w życie publiczne.

Kodeks Etyczny Barcelona En Comú wyrósł z wcześniejszych doświadczeń sił politycznych, zaangażowanych w projekt, całodiennej debaty i został zatwierdzony poprzez platformę internetową.

## **FINANSOWANIE**

Jako platforma przyjęliśmy politykę przejrzystości i jasności finansowania. Wszystkie nasze wpływy i wydatki są jawne. Zobowiązaliśmy się nie wiązać się pożyczkami bankowymi, ale oprzeć nasze finansowanie na pożyczkach i darowiznach od obywateli.

## **PISANIE PROGRAMU WYBORCZEGO RUCHU**

Kolektywny proces tworzenia programu wyborczego rozpoczął się latem 2014 r., gdy grupy sąsiedzkie i problemowe ruchu Barcelona En Comú (otwarte dla wszystkich chcących uczestniczyć) stworzyły diagnozę dotyczącą ich obszarów zainteresowań, pogłębiając ogólne zapisy „Manifestu”.

Owocem tych pierwszych miesięcy pracy były dokumenty ramowe,

wydane w końcu 2014 r. Dokumenty stały się punktem wyjścia wielu procesów partycypacyjnych, prowadzących do napisania programu wyborczego.

Te szkicowe propozycje przeszły przez dwie fazy konsultacji społecznych: publicznej, otwartej, prowadzonej „na żywo” oraz debat i komentarzy w Internecie. Pierwsza faza pozwoliła wnieść wkład merytoryczny do propozycji wyjściowych, a druga – ustalić priorytety ostatecznej listy postulatów.

W wyniku opisanych procesów Ruch Barcelona En Comú:

- Uzyskał mandat społeczny dla 40 rozwiązań programowych, ułożonych według priorytetu, nadanego przez obywateli.
- Zebrał postulaty obywateli, dotyczące każdej dzielnicy i każdego rejonu Barcelony.
- Sformułował ogólnomiejskie postulaty w różnych sprawach.

Grupy problemowe ruchu Barcelona En Comú zebrały, podsumowały, rozwinęły i oceniły wykonalność wszystkich postulatów.

Nasz Program En Comú jest dokumentem, który ma na celu wzbogacić dialog z obywatelami. Nie jest zbiorem obietnic wyborczych, a raczej twardym zobowiązaniem, które będzie nami kierować w pracy w Ratuszu. Jest to kluczowe dla utrzymania entuzjastycznego zaangażowania obywateli w życie polityczne. Właśnie dlatego nasz program zawiera sposoby wdrażania propozycji i rozliczania z ich realizacji.

## **WYBÓR KANDYDATÓW**

Barcelona En Comú nie jest koalicją czy też alfabetycznym zbiorem skrótów nazw partyjnych. Świadomie zignorowaliśmy logikę partyjną i zbudowaliśmy nową przestrzeń, która szanując tożsamość wszystkich zaangażowanych wychodzi poza swoje składowe i jest otwarta na ludzi, którzy wcześniej nie startowali w wyborach.

Częścią DNA platformy obywateli jest to, że ludzie angażują się jako jednostki. Nie ma żadnych kwot dla grup politycznych. To właśnie tzw. „con uence”. Jest to filozofia współpracy, oparta o wspólne priorytety i konkretne cele, a nie targi partyjne. Wymaga od wszystkich stron elastyczności i szczodrości oraz zaangażowania swoich indywidualnych zalet i środków we wspólny projekt.

Tworząc listy wyborcze komitetu Barcelona En Comú, braliśmy pod uwagę równowagę między siłami politycznymi i aktywistami, a także parytet płci. Ostateczna lista zawierała nazwiska zarówno osób, które już piastowały urząd, jak i tych bez takiego doświadczenia.

– Guanyem Barceolona [Zwycięska Barcelona]: grupa, która wyszła z inicjatywą powołania Platformy. Składa się z wielu aktywistów i działaczy ruchów społecznych.

– ICV-EUiA: partia, która miała radnych w Barcelonie.

– Podemos: nowa partia bez reprezentacji w Ratuszu.

– Procés Constituen: kataloński ruch społeczny bez reprezentacji w Ratuszu.

– Equo: partia ekologiczna bez reprezentacji w Ratuszu

## **STRUKTURA RUCHU BARCELONA EN COMU W FAZIE II**

Rewolucja demokratyczna nie jest możliwa bez aktywnego udziału obywateli i kolektywnego sformułowania postulatów. Struktura organizacyjna w każdym mieście będzie różnić się w zależności od specyficznych warunków, lecz zawsze powinna być pozioma i przejrzysta. Musi istnieć także mechanizm pozwalający obywatelom na przyłączenie się do projektu.

Próbujemy wyważyć horyzontalną strukturę i potrzebę efektywności, pozostając w zgodzie ze zobowiązaniem do zachowania zasad wewnętrznej demokracji i równości płci. To zobowiązanie oznacza zapewnienie wszystkim poczucia komfortu w

debacie i podejmowaniu decyzji, aby ludzie mogli łączyć aktywność na platformie z pracą i obowiązkami opiekuńczymi, a także by narzędzia elektroniczne nie stały się barierą uczestnictwa ze względu na wiek i status materialny.

## **GRUPY SĄSIEDZKIE**

Są to zgromadzenia sąsiedzkie [rejonowe] lub dzielnicowe, w których mogą uczestniczyć wszyscy mieszkańcy. W ramach Barcelona En Comú reprezentuje ich Sąsiedzka Rada Koordynacyjna, gdzie zasiada po dwoje reprezentantów każdej z grup sąsiedzkich.

Zadaniem Grup sąsiedzkich Barcelona En Comú jest:

- Zachęcanie do uczestnictwa.
- Informowanie o ruchu Barcelona En Comú poprzez organizację spotkań publicznych i dystrybucję materiałów informacyjnych, zwłaszcza w czasie kampanii wyborczej, diagnozowanie stanu rzeczy na danym obszarze wraz z analizą wpływu na sytuację kobiet i mężczyzn tam zamieszkałych.
- Tworzenie miejsca debaty i formułowania postulatów.
- Kontakty z lokalnymi grupami aktywistów, ruchami społecznymi i NGO-sami, które mogą wnieść doświadczenie i wkład w budowanie wiedzy o okolicy, przy poszanowaniu autonomii takich organizacji.
- Koordynacja z Komitetem ds. Treści i Grupami Problemowymi.

## **SĄSIEDZKA RADA KOORDYNACYJNA**

Jest to ciało, która ułatwia koordynację i łączy grupy sąsiedzkie w ramach Barcelona En Comú. Jest miejscem wymiany pomysłów i tworzenia inicjatyw w celu naszkicowania diagnozy i postulatów do programu wyborczego. Jest mostem, dzięki któremu pomysły i opinie mogą być komunikowane pomiędzy grupami sąsiedzkimi, Plenum i Grupą Koordynacyjną. Radę tworzy po

dwoje przedstawicieli każdej grupy sąsiedzkiej i grupa wyłoniona z podkomisji w ramach Komitetu terytorialnej, która moderuje obrady.

## **KOMITETY TECHNICZNE**

Są to grupy robocze, wykonujące bieżące zadania, niezbędne do funkcjonowania Platformy. Każdy komitet sam ustala swój skład liczebny i organizację wewnętrzną. Osoby, które chcą włączyć się w prace komitetów, muszą wysłać podanie i przyjść na jedno z regularnie organizowanych spotkań dla nowych współpracowników.

Komitety działające w fazie II Barcelona En Comú:

- Komitet ds. Treści: koordynuje tworzenie i funkcjonowanie grup problemowych oraz szkicowanie postulatów do programu wyborczego.
- Komitet ds. Komunikacji: planuje i wykonuje strategię informacyjną. Sfery działalności obejmują: stronę www, serwer, prace grafików, sieci społecznościowe, prasę, wideo, streaming, rozsyłanie korespondencji, tłumaczenia i korekty.
- Komitet ds. Logistyki i Finansów: zapewnia wsparcie logistyczne innym ciałom, administruje finansami Platformy i organizuje wsparcie prawnicze.
- Komitet ds. Łączenia: zarządza stosunkami z siłami politycznymi, z którymi Platforma chce stanąć do wyborów i działa na rzecz realizacji tych planów.
- Komisja Terytorialna: koordynuje działania Platformy w rejonach i dzielnicach.
- Współpracownicy: instruują ludzi, którzy się skontaktowali i wyrazili chęć zaangażowania.
- Komisja ds. Organizacji Wewnętrznej: szkicuje procedury i rozwija strukturę organizacji na każdej z faz projektu.



Wspiera mechanizm partycypacji elektronicznej.

## **GRUPA KOORDYNACYJNA**

To organ wykonawczy ruchu Barcelona En Comú. Podejmuje pilne decyzje operacyjne i wyznacza ważne, strategiczne decyzje, które podjąć musi Plenum.

Ta grupa jest odpowiedzialna za ogólną wizję (strategia, mapy drogowe, ogólny terminarz, analiza bieżącej sytuacji, itp.) i za koordynację reszty organizacji. Składa się z rzeczniczek i rzeczników Platformy, kandydatek i kandydatów oraz i ich sztabów, po dwoje reprezentantów każdej z komisji technicznych, reprezentanta lub reprezentantki Komitetu terytorialnego i doproszonych członkiń i członków innych ciał. W pracach uczestniczy także dodatkowo moderator(ka) i protokolant(ka).

## **PLENUM**

Jest to najważniejsze miejsce komunikacji i podejmowania decyzji w ramach Barcelona En Comú, zwłaszcza w sprawach strategicznych i organizacji wewnętrznej. Każda osoba aktywna w komitetach i grupach może brać udział w Plenum. Spotkania odbywają się przynajmniej raz na dwa tygodnie. Plenum może poddać decyzje pod głosowanie powszechne (tj. z udziałem wszystkich obywateli miasta) poprzez narzędzia internetowe lub inne sposoby konsultacji społecznych.

## **GRUPY PROBLEMOWE**

Są to miejsca spotkań i partycypacji dla organizacji i jednostek, aktywnych na różnych polach polityki. Ich głównym zadaniem jest proponowanie i ocena stanowisk politycznych Platformy, a także analiza zagadnień, związanych z obszarem tematycznym danej grupy oraz szkicowanie postulatów do Manifestu wyborczego. Po dwoje reprezentantów każdej z grup uczestniczy w Komitecie ds. Treści.

W ramach Barcelona En Comú działają obecnie następujące grupy problemowe: ds. zdrowia; edukacji; pracy; nierówności, prekaryzacji i biedy; gospodarki i środowiska; mieszkalnictwa i urbanistyki; migracji; równości płci i różnorodności seksualnej; społeczeństwa informacyjnego; kultury; samorządu terytorialnego; przejrzystości i partycypacji; bezpieczeństwa i praw obywatelskich.

## **SZTAB WYBORCZY**

Tworzy się i działa w Fazie III (kampanii wyborczej). Jest odpowiedzialny za bieżące planowanie i prowadzenie kampanii wyborczej

## **SIECI KREATYWNE**

Ruch Barcelona En Comú jest wspierany przez grupę artystów i projektantów – Ruch na rzecz graficznego wyzwolenia Barcelony oraz sieć cyberaktywistów SomComuns. Sieci te dywersyfikują możliwe sposoby partycypacji w projekcie i włączają się w aktywność naszej społeczności.

Tłumaczenie: Jakub Kundzik

Źródło: [Rownosc.info.pl](http://Rownosc.info.pl)